



Barcelona recupera el relat jueu

Autor: Jordi Palmer

Data de publicació: 26-03-2015

La ciutat va acollir una gran comunitat de catalans jueus fins a la seva devastació l'any 1391. El rehabilitat Muhba el Call difon la història i el patrimoni de l'aljama barcelonina.

Recuperar el relat de la Barcelona jueva. Aquest és el principal objectiu fixat pel Museu d'Història de Barcelona (Muhba) en el remodelat espai que el museu té al bell mig de l'antic Call barceloní. De fet, aquesta instal·lació, oberta l'any 2008, ha estat objecte d'una remodelació total que permet, des d'aquesta setmana, oferir una visió ben àmplia de la presència dels catalans jueus a la ciutat, finalitzada de forma tràgica a causa del gran pogrom que va tenir lloc l'any 1391, que va devastar la comunitat jueva barcelonina i va fer desaparèixer el call com a tal.

El remodelat espai, distribuït en tres àmbits, permet tenir una visió àmplia de la presència jueva, donant compliment a la necessitat de "travar i recuperar el relat de la ciutat", segons expressió del tinent d'alcalde de cultura, Jaume Ciurana, en ocasió de la presentació de l'equipament. Tant és així que encara que la memòria és present "al nomenclàtor", amb exemples obvis com el carrer del Call o la mateixa muntanya de Montjuïc, el cert és que l'existència del Call no passa de ser una "part de la memòria difusa de la ciutat". Al seu torn, el director del Muhba, Joan Roca, destaca que el paper dels jueus "conforma una part substancial de la història de Barcelona" i advoca per la seva recuperació.

Població d'unes 4.000 persones

Per tant, el nou equipament permetrà donar una visió de conjunt de com era aquell barri que, en el seu moment de màxim desenvolupament, va acollir una població estimada de 4.000 persones. Al primer àmbit del centre, d'accés lliure, s'explica la topografia del Call, la seva trama urbana, edificis singulars i elements patrimonials de les dues zones que conformaven l'aljama o barri jueu de Barcelona, el Call Major -situat aproximadament entre els actuals carrers Bisbe, Call, Sant Sever i Banys Nous-, i el Call Menor -entre els carrers Boqueria, Avinyó, Lleona i Rauric-. A més, i com "gran aportació en recerca", es difon el parcel·lari del barri, un treball d'investigació a càrrec de Francesc Caballé

i Eloi Castells que permet tenir coneixement de quins eren els propietaris del Call Major l'any 1391.

Pel que fa al segon àmbit, exposa la història del call medieval des de la seva formació fins a la seva desaparició, ben bé un segle anterior a l'expulsió dels jueus de la corona d'Aragó. Les vitrines contenen objectes localitzats al Call i làpides procedents del cementiri jueu de Montjuïc. Finalment, el tercer àmbit, situat al pis superior, mostra el llegat del Call a partir de les aportacions de tres erudits i veïns, Abraham bar Hiyya, Salomó ben Adret i Hasday Cresques.

El Muhba el Call està situat a la placeta de Manuel Ribé s/n, en una edificació que va ser propietat de Josep Bonhiac, teixidor de vels i on tenia botiga, taller i habitatge. El centre estarà obert de dimarts a divendres d'11 a 14h i de 16 a 19h, i dissabtes i diumenges d'11 a 19h. L'entrada té un preu de 2 euros, tot i que el primer àmbit és d'accés lliure. També s'hi pot accedir amb l'entrada general del Muhba. Amb motiu de la reinauguració hi haurà portes obertes durant els mesos de març i abril. Està previst oferir visites guiades i itineraris urbans.

Jordi Palmer

Article original publicat a Nació Digital el 14 de març del 2015